

Begrijpend lezen

Opgavenboekje Speciaal M7

zeker weten

1

Taak 1

Voorbeeld

- 1 Het viel niet mee in de prehistorie. Alleen al om iets te eten moest er een dier
2 worden gevangen en geslacht, de botten moesten worden gebroken, de vacht
3 verwijderd en het vlees moest in stukken worden gesneden. Dat is niet makkelijk
4 zonder mes. Maar ijzer was nog niet bekend.
- 5 De eerste werktuigen die gevonden zijn, waren van steen. De mensen sloegen van
6 ronde stenen stukken af en gebruikten de stenen als mes. Dat was nog eens een
7 uitvinding! In de loop van de tijd zijn de werktuigen verder ontwikkeld, scherper
8 gemaakt en kleiner geworden.
- 9 Er werd ook gereedschap van de botten van dieren gemaakt. Waarschijnlijk kwam
10 iemand op dat idee toen hij de resten van de maaltijd weggooide. Zo zijn er
11 harpoenen gevonden om te vissen, speren om te jagen en zelfs naalden om te
12 naaien.

V1 Welke titel past het **best** boven deze tekst?

- A** Gereedschap in de prehistorie
- B** Handige uitvinding
- C** Overleven in de prehistorie
- D** Werktuigen van botten

V2 Lees regel 9.

Daar staat: *Er werd ook gereedschap van de botten van dieren gemaakt.*

Waar in de tekst staat waar dit gereedschap voor gebruikt werd?

- A** In: *De mensen ... als mes.* (regel 5 en 6)
- B** In: *In de ... kleiner geworden.* (regel 7 en 8)
- C** In: *Waarschijnlijk kwam ... maaltijd weggooide.* (regel 9 en 10)
- D** In: *Zo zijn... te naaien.* (regel 10 t/m 12)

Ga door op de volgende bladzijde.

1 Haar

Op je hoofd groeien gemiddeld 100.000 haren. Dat zijn ongeveer 200 haren op één vierkante centimeter. Niet alle mensen hebben evenveel haren. Bij mensen uit Azië telden onderzoekers er gemiddeld ongeveer 120.000. Hun haar is ook het dikst. Mensen met rood haar hebben er het minst, namelijk ongeveer 80.000. Vrouwen hebben over het algemeen meer hoofdhaar dan mannen.

Een hoofdhaar groeit vijf tot zeven jaar. Daarna volgt een rustperiode. Na die rust maakt de haarwortel een nieuwe haar en valt de oude uit. Je hoofdharen vallen niet allemaal tegelijk uit. Je verliest er per dag 40 tot 80. Bij oudere mensen stoppen de haarwortels met het maken van haren. Deze mensen worden kaal. Een haar groeit per maand ongeveer 1 centimeter. Reken maar uit hoe lang een haar na zeven jaar kan zijn.

Haren zijn sterk. Ze kunnen een beetje uitrekken zonder te breken. Je kunt aan één haar 100 gram hangen. Dat zijn ongeveer twintig potloden. Als je alle haren op je hoofd bij elkaar zou vlechten, kun je er $100.000 \times 100 \text{ gram} = 10.000 \text{ kilogram}$ aan hangen. Dat is evenveel als tien auto's!

17 Haarkleur en haarsoort

Je haarkleur erf je van je ouders. Er zijn twee haarkleurstoffen, namelijk bruinzwart en geelrood. Die kleuren zitten in de buitenste laag van een haar. De ene mens heeft meer donkere kleurstof, de andere heeft meer lichte kleurstof. Er komen heel veel mengkleuren voor. Soms verandert die mengkleur. Blonde en roodharige kinderen worden vaak wat donkerder als ze ouder worden.

Bij de meeste mensen begint tussen hun dertigste en veertigste jaar de kleurstof uit hun haar te verdwijnen. Ze worden grijs. In het binnenste van de haar komen dan luchtbelletjes. Die geven het haar een zilveren kleur. Uit een haarzakje met een grijze haar groeit nooit meer een gekleurde.

Ook de haarsoort is erfelijk. Je kunt dik, stevig haar hebben of juist dun en slap haar. Kijk maar eens om je heen. Je ziet mensen met steil haar, met krullen of met heel sterke kroes.

1 Lees regel 7 t/m 16.

Daar staat: *Een hoofdhaar ... tien auto's!*

Welke titel past het **best** boven dit stukje van de tekst?

- A Haargroei en haarsterkte
- B Haargroei en haaruitval
- C Haarlengte en haarsterkte
- D Haarlengte en haaruitval

- 2** Lees regel 9 en 10.
Daar staat: *Bij oudere mensen stoppen de haarwortels met het maken van haren.*

En lees regel 10.
Daar staat: *Deze mensen worden kaal.*

Wat hebben deze twee zinnen met elkaar te maken?

- A** De tweede zin geeft een toelichting bij de eerste zin.
- B** De tweede zin geeft een voorbeeld bij de eerste zin.
- C** In de tweede zin staat de oorzaak van de eerste zin.
- D** In de tweede zin staat het gevolg van de eerste zin.

- 3** Lees regel 11 en 12.
Daar staat: *Reken maar uit hoe lang een haar na zeven jaar kan zijn.*

Waarom staat hier *na zeven jaar*?

- A** Daarna breekt de haar.
- B** Daarna groeit de haar niet meer.
- C** Daarna verkleurt de haar.
- D** Daarna wordt de haar minder sterk.

- 4** Lees regel 25.
Daar staat: *Die geven het haar een zilveren kleur.*

Wat betekent *die* in deze zin?

- A** haren
- B** kleurstoffen
- C** luchtbelletjes
- D** mensen

- 5** Waarom heeft de schrijver deze tekst geschreven?

- A** Om je ervan te overtuigen dat haren heel sterk zijn.
- B** Om je informatie te geven over de eigenschappen van haar.
- C** Om je te vertellen dat haarkleur en haarsoort erfelijk zijn.
- D** Om je uit te leggen waarom haar meestal grijs wordt.

Ga door op de volgende bladzijde.

1 **Drummen, zingen en dansen**

2 **“Spelen jullie mee?”, roepen de voetballende klasgenoten op het strand. “Nee,”**
3 **zegt Simonica, “we gaan lekker muziek maken.” Samen met haar tweelingzus**
4 **Monica loopt ze naar de oefenruimte van meneer Pires. Binnen spelen de meisjes**
5 **ritmisch op grote trommels. Simonica en Monica zijn lid van een muziekgroep en**
6 **wonen op het eiland Santiago in Kaapverdië, voor de kust van Afrika.**

7 Simonica veegt het zweet van haar voorhoofd en vertelt: “Ik vind het zo leuk dat ik
8 hieraan mee kan doen. Meneer Pires leert ons alle soorten Kaapverdiaanse muziek
9 spelen en hij vertelt ons er veel over. We spelen vooral batoek, een muziekstijl die
10 onze voorouders uit West-Afrika hebben meegebracht. De Portugezen, die hier
11 toen de baas waren, verboden ons te spelen. Maar nu is batoek gelukkig weer
12 helemaal in.”

13 “We maken onze eigen muziek. We luisteren veel naar cd’s, improviseren en
14 bedenken zelf teksten. We hebben bijvoorbeeld een liedje gemaakt over Almicar
15 Cabral. Hij is onze nationale held. Hij heeft er voor gezorgd dat Kaapverdië
16 onafhankelijk is geworden. Als we optreden wil iedereen dat lied horen”, zegt
17 Simonica trots. “Maar we schrijven ook teksten over dingen uit ons eigen leven”,
18 vult Monica aan. “Liedjes over waar je mee zit en hoe je dat kan oplossen.
19 Misschien kan een ander daar ook wat mee.” Haar grote popidool is de in
20 Nederland wonende Kaapverdiaan Gil Semedo. “Hij speelt veel batoekritmes. Als
21 hij hier een concert geeft, sta ik op de eerste rij.”

22 De meidengroep van Simonica en Monica treedt regelmatig op. Simonica: “We
23 worden vaak gevraagd voor feesten en dankzij onze groep komen we op alle
24 eilanden van Kaapverdië. Maar het spannendste vond ik om in Europa op te treden.
25 Alleen jammer dat ze ons niet konden verstaan.” Simonica en Monica zijn al kleine
26 beroemdheden aan het worden. “We worden nu met hele andere ogen door onze
27 klasgenoten bekeken.”

- 6 Lees regel 7 t/m 12.
 Daar staat: *Simonica veegt ... helemaal in.*”

Welke titel past het **best** boven dit stukje tekst?

- A De Portugezen aan de macht
- B De tocht van de slaven
- C Muziek van onze voorouders
- D Verhalen van meneer Pires

- 7 Lees regel 13 t/m 21.
Daar staat: *"We maken ... eerste rij."*

Welke titel past het **best** boven dit stukje tekst?

- A Eigen teksten schrijven
- B Mijn popidool
- C Op de eerste rij staan
- D Problemen oplossen

- 8 Lees regel 15 en 16.
Daar staat: *Hij heeft er voor gezorgd dat Kaapverdië onafhankelijk is geworden.*

Wat betekent deze zin?

Almicar Cabral heeft er voor gezorgd dat ...

- A Kaapverdië een bijzonder land is geworden.
- B Kaapverdië een populair land is geworden.
- C Kaapverdië een welvarend land is geworden.
- D Kaapverdië een zelfstandig land is geworden.

- 9 Lees regel 22 t/m 27.
Daar staat: *De meidengroep ... klasgenoten bekeken."*

Welke titel past het **best** boven dit stukje tekst?

- A Beroemd
- B Feesten
- C Klasgenoten
- D Spannend

- 10 Lees regel 25 en 26.
Daar staat: *Simonica en Monica zijn al kleine beroemdheden aan het worden.*

En lees regel 26 en 27.

Daar staat: *"We worden nu met hele andere ogen door onze klasgenoten bekeken."*

Wat hebben deze twee zinnen met elkaar te maken?

- A De tweede zin betekent het tegengestelde van de eerste zin.
- B De tweede zin betekent hetzelfde als de eerste zin.
- C De tweede zin geeft de oorzaak van de eerste zin.
- D De tweede zin geeft het gevolg van de eerste zin.

Ga door op de volgende bladzijde.

1 Over Carry Slee

2 De kinderboekenschrijfster Carry Slee werd geboren in Amsterdam. Toen ze nog
3 niet kon schrijven, bedacht ze verhaaltjes voor haar knuffeldieren. Ze zette haar
4 knuffels in een kring en las voor uit eigen werk. Op de basisschool had ze een
5 schrift waarin ze korte verhalen en gedichten schreef. Later gaf ze dramalessen in
6 het voortgezet onderwijs. Het kwam toen goed uit dat ze al veel geschreven had,
7 want samen met haar leerlingen bedacht ze verhalen waar ze daarna
8 toneelstukken van maakte. Die werden, vaak met groot succes, opgevoerd door de
9 leerlingen.

10 Carry heeft twee dochters, Nadja (1980) en Masja (1983), die haar grootste
11 inspiratiebron vormen.

12 Carry schrijft voor kinderen van alle leeftijden. Soms over dingen die echt gebeurd
13 zijn, soms zijn de verhalen verzonnen. De situaties zijn heel herkenbaar en de lezer
14 leeft echt met de hoofdpersoon mee. Haar boeken zijn altijd spannend en zijn zo
15 geschreven dat je ze in één keer uit wilt lezen.

16 Carry Slee schrijft ook over moeilijke onderwerpen. Maar door haar humoristische
17 en luchtige stijl zijn haar boeken toch leuk om te lezen. Ze schrijft eerlijk over het
18 feit dat ouders twijfelen en niet altijd op iedere vraag een antwoord weten. Zo
19 probeert ze kinderen te leren om problemen op een creatieve en fantasierijke
20 manier op te lossen.

11 Waarom heeft de schrijver deze tekst geschreven?

- A** Om informatie te geven over het leven en werk van Carry Slee.
- B** Om te vertellen welke boeken Carry Slee allemaal heeft geschreven.
- C** Om te zorgen dat mensen de boeken van Carry Slee kopen.
- D** Om uit te leggen voor wie de boeken van Carry Slee geschreven zijn.

12 Wanneer bedacht Carry Slee haar eerste verhaaltjes?

- A** toen ze nog niet kon schrijven
- B** toen ze op de basisschool zat
- C** toen ze op de middelbare school zat
- D** toen ze twee dochters had

13 Lees regel 8 en 9.

Daar staat: *Die werden, vaak met groot succes, opgevoerd door de leerlingen.*

Wie of wat bedoelt de schrijver met *die*?

- A dramalessen
- B leerlingen
- C toneelstukken
- D verhalen

14 Lees regel 17 t/m 20.

Daar staat: *Ze schrijft ... op te lossen.*

Wat wil Carry Slee haar lezers **vooral** leren?

- A Ze wil ze leren creatief te zijn.
- B Ze wil ze leren goed met hun problemen om te gaan.
- C Ze wil ze leren hun fantasie te gebruiken.
- D Ze wil ze leren niet aan zichzelf te twifelen.

15 Welke zin is waar volgens de tekst?

- A Carry Slee schrijft alleen voor jonge kinderen.
- B Carry Slee schrijft alleen waargebeurde verhalen.
- C De verhalen van Carry Slee zijn altijd herkenbaar.
- D De verhalen van Carry Slee zijn altijd verzonnen.

Ga door op de volgende bladzijde.

1 Het was midden in de nacht. De maan scheen, maar verder lag Huize Boegbeeld in
2 het donker. Alle kinderen en de leiding sliepen. Allemaal? In een van de kamers in
3 de zijvleugel flakkerde het zwakke vlammetje van een kaars. Schimmige gestalten
4 slopen langs. Ze verdwenen een voor een door het open raam van de kamer waar
5 de kaars brandde. Toen was alles weer rustig.
6 Alles? Aan het eind van de oprijlaan stopte een auto. Er klonk gefluister.
7 Twee gedaantes kwamen onhoorbaar zacht aanlopen. Het waren mannen met een
8 donker joggingpak aan en een bivakmuts over hun hoofd. De grootste van de twee
9 bleef bij de ingang op de uitkijk staan. De ander haalde een touw te voorschijn. Hij
10 had de plattegrond goed in zijn hoofd geprent en rende vlug maar geluidloos naar
11 de zijkant van het internaat. Er stond een raam op een kier, hij gooide het raam
12 wijd open, klom naar binnen en riep: "Nee!"
13 In plaats van die ene slapende jongen, die hij met gemak had kunnen
14 overmeesteren, zag hij verbaasde ogen van vijf in pyjama gehulde jongens.
15 Ze hielden stiekem een verjaardagsfeestje. De jarige zat op zijn bed tussen proppen
16 cadeaupapier en een berg snoep.
17 De jongens schrokken niet eens. Als ze al gevaar verwachtten, was dat van de kant
18 van de kamerdeur, waar de leiding binnen kon stormen om het geheime feestje op
19 te breken. En als de leiding het tegen hun ouders zou zeggen, zou de komende
20 meivakantie geen pretje worden. Daarom waren ze door het raam naar binnen
21 geglipt, en daarom hadden ze een zaklamp bij zich. Die richtten ze nu allemaal
22 tegelijk op de ongewenste gast.
23 De jongens zagen een bivakmuts en de donkere woedende ogen. De indringer zag
24 helemaal niets. Hij werd verblind door de bundels licht. Toen hij met driftige
25 bewegingen weer door het raam naar buiten was geklommen en zich uit de voeten
26 had gemaakt, raapten de jongens snel hun spullen bij elkaar. "Was dat een dief?"
27 fluisterde er een.
28 "We moeten de leiding waarschuwen," zei een ander.
29 "Nee," zei de jongen op het bed. "Dat is niet slim."

16 Welke titel past het **best** boven deze tekst?

- A De jongens bedenken een geheim plan
- B De leiding ontdekt niets
- C Een bezoek in de nacht
- D Een overval door twee boeven

- 17** Lees regel 20 en 21.
Daar staat: *Daarom waren ze door het raam naar binnen geglipt, en daarom hadden ze een zaklamp bij zich.*

Waarom deden ze zo?

- A Omdat ze zo een inbraak konden voorkomen.
- B Omdat ze zo indringers konden laten schrikken.
- C Omdat ze zo niet gezien zouden worden.
- D Omdat ze zo ongemerkt zelf konden stelen.

- 18** Lees regel 23 en 24.
Daar staat: *De indringer zag helemaal niets.*

Waarom zag hij niets?

- A De bivakmuts was over zijn ogen gezakt.
- B De jongens hadden zich snel verstopt.
- C Het licht van de zaklampen scheen fel in zijn ogen.
- D Het was midden in de nacht en donker.

- 19** Lees regel 29.
Daar staat: *"Dat is niet slim."*

Waarom zal dat niet slim zijn?

- A Omdat de batterijen van de zaklampen dan op kunnen gaan.
- B Omdat de indringers terug kunnen komen.
- C Omdat de leiding dan weet dat zij zelf ook uit bed waren.
- D Omdat je nooit weet wat er kan gebeuren op zo'n feestje.

- 20** Wat voor gevaar hadden de jongens verwacht?

- A Dat de indringer ze zou verraden.
- B Dat de leiding achter het feest zou komen.
- C Dat de ouders ze zouden ontdekken.
- D Dat er indringers zouden komen.

Einde van deze taak.

2

Taak 2

Voorbeeld

Hoe groeien pinda's?

Walnoten groeien aan walnotenbomen, kokosnoten aan kokospalmen en hazelnoten groeien aan hazelaars. Alle noten groeien aan bomen. Dus drie keer raden hoe pinda's groeien. Ook aan een boom natuurlijk. 1
Pinda's zijn namelijk geen noten, maar peulvruchten. Dus net als linzen, erwten en bonen groeien ze aan kleine plantjes, en niet aan bomen.

Maar het leukst is de manier waarop de pindaplant groeit. Die is namelijk heel bijzonder. De pindaplant groeit en krijgt bloemen, net als gewone planten. Maar daarna groeit er uit de bloem een lange stengel. Die bloemstengel groeit niet omhoog, maar naar beneden. Na ruim een week boort hij zich zelfs de grond in. En pas daar beginnen aan de bloemstengel doppen met pinda's te groeien. Pinda's groeien dus ondergronds: daarom worden ze soms ook aardnoten genoemd. Waarschijnlijk groeit de plant zo 2. Zo worden ze niet opgegeten door vogels en andere dieren.

V1 Wat past het **best** op plaats 1?

- A** Dat is toch logisch.
- B** En dat klopt ook.
- C** Goed geraden!
- D** Maar dat klopt niet!

V2 Wat past het **best** op plaats 2?

- A** omdat de pinda's dan langer vers blijven
- B** omdat de pinda's in het donker beter groeien
- C** om de mooiste pinda's te krijgen
- D** om de pinda's te beschermen

Ga door op de volgende bladzijde.

Hoe snel gaat geur?

Stel dat je tante koekjes bakt in de keuken. Jij zit in de woonkamer. De koekjes zijn klaar en je tante trekt de oven open. Meteen ruikt ze die lekkere koekjesgeur. Jij ruikt nog niks. De geur heeft tijd nodig om bij jou te komen. Dat gebeurt veel 1 dan bij geluid. Want dat je tante de oven opendoet, hoor je meteen. Hoe komt dat?

Eerst moet je weten 2. Alles om je heen is gemaakt van piepkleine deeltjes, die *moleculen* heten. Die kun je niet zien, zo klein zijn ze. Koekjes zijn dus ook van moleculen gemaakt. Er zitten ontelbaar veel moleculen in een koekje. Sommige moleculen laten los en komen in de lucht terecht, dat is de koekjesgeur. Die moleculen kunnen dan weer in jouw neus terechtkomen. En dan ruik jij dus koek.

Kijk eens naar een koekje. 3, maar alle moleculen in dat koekje bewegen. Ook de moleculen in een baksteen, of in water, of in de lucht bewegen. Ze vliegen gewoon een kant op tot ze ergens tegenaan botsen. En dan vliegen ze weer een andere kant op. Moleculen bewegen snel, maar doordat ze steeds botsen, 4. Die koekjesmoleculen die in de lucht zweven, botsen steeds tegen luchtmoleculen op. Daardoor duurt het best lang voordat ze van de oven bij jou zijn.

Sommige moleculen botsen wat minder vaak en die zijn veel eerder bij jou. Maar helaas: onze neus is niet zo goed. Aan een paar 5 heeft hij niets. Het moeten er veel meer zijn, voor je iets ruikt. Een hond heeft een neus die een miljoen keer beter is dan die van jou. Als een hond een paar moleculen in zijn neus krijgt, 6. Dus als je hond opeens gestrekt op de grond ligt, met zijn poten in de lucht, dan ruik jij waarschijnlijk een minuutje later dat de koekjes ernstig zijn aangebrand ...

1 Wat past het **best** op plaats 1?

- A** langzamer
- B** luidruchtiger
- C** sneller
- D** zichtbaarder

2 Wat past het **best** op plaats 2?

- A** hoe je koekjes bakt
- B** hoe je neus in elkaar zit
- C** wat geur is
- D** wat zwaartekracht is

- 3** Wat past het **best** op plaats 3?
- A** Dat heb je natuurlijk al wel eerder gezien
 - B** Er lijkt weinig te gebeuren
 - C** Het komt net uit de oven
 - D** Het ruikt misschien wel lekker
- 4** Wat past het **best** op plaats 4?
- A** gaan ze nog sneller
 - B** komen ze niet zo snel verder
 - C** plakken ze aan elkaar vast
 - D** vallen ze uit elkaar
- 5** Wat past het **best** op plaats 5?
- A** botsingen
 - B** luchtjes
 - C** minuten
 - D** moleculen
- 6** Wat past het **best** op plaats 6?
- A** ruikt hij dat al
 - B** ruikt hij nog niets
 - C** weet hij precies waar het koekje is
 - D** wordt hij daar ziek van

Ga door op de volgende bladzijde.

1 Op de avond van de derde vakantiedag, vier dagen voor Kerstmis, gingen mijn
2 ouders op bezoek bij kennissen in een naburig dorp. Wij wilden beslist niet mee,
3 omdat het stomvervelend is bij mensen te zitten die je niet kent en te luisteren
4 naar eindeloze leuterpraat.
5 We zeiden dat ze gerust samen konden gaan. We waren tenslotte oud en wijs
6 genoeg om een paar uur alleen te blijven. We zouden de deur op slot houden, voor
7 niemand open doen en lekker televisie kijken. Er kwam een goede detective op tv.
8 “Gaan jullie nou maar!” We keken ze zowat de deur uit.
9 Onze ouders vonden ons noch oud noch wijs en mijn moeder bleef lang aarzelen.
10 We lachten haar uit om haar overdreven bezorgdheid.
11 Uiteindelijk gaf ze toe.
12 We mochten lekkers en drinken pakken en vooral dit niet en dat wel, en vooral niet
13 ... en denk erom dat ... en als ...
14 Om half acht zwaaiden we ze uit en toen hadden we het rijk alleen.
15 Gaius ging op zoek naar alles wat lekker en eetbaar was en zette dat op tafel. Hij
16 probeerde een oneerlijke verdeling van het lekkers door te duwen. “Jouw maag is
17 twee keer kleiner dan de mijne en bovendien moet je aan je lijn denken”, zei hij.
18 Ik zei niets terug omdat ik al wist dat ik gewoon mijn portie zou krijgen als ik er
19 maar niet om vocht.
20 Om acht uur twintig begon de film, gelukkig op het kanaal dat we konden
21 ontvangen.
22 We gingen lui zitten, neuzen in de richting van het toestel en eten en drinken bij de
23 hand. Gaius had op één na alle lampen uitgedaan. Op tafel stond een dikke kaars
24 met een klein sputtervlammetje.
25 De film was een goed half uur aan de gang en al aardig spannend, toen de
26 schemerlamp uitging. Een doorgeslagen stop kon het niet zijn want de tv viel niet
27 weg. Waarschijnlijk was de gloeilamp doorgebrand.
28 Gaius, verdiept in de film, haalde zijn schouders op en liet het maar zo.
29 Vijf minuten later siste de kaars uit. De pit was verdronken in het vloeibaar
30 geworden kaarsvet. Meteen daarna begonnen helder witte strepen in golvende
31 bewegingen over het beeld te dansen.

7 Welke titel past het **best** boven dit verhaal?

- A Een goede detective
- B Het rijk alleen
- C Kerstvakantie
- D Op bezoek

- 8 *Spannende muziek schetterde door het huisje.*

Waar past deze zin het **best**?

- A Achter: *Er kwam een goede detective op tv.* (regel 7)
- B Achter: *We lachten haar uit om haar overdreven bezorgdheid.* (regel 10)
- C Achter: *Ik zei niets terug omdat ik al wist dat ik gewoon mijn portie zou krijgen als ik er maar niet om vocht.* (regel 18 en 19)
- D Achter: *Op tafel stond een dikke kaars met een klein sputtervlammetje.* (regel 23 en 24)

- 9 Lees regel 9.

Daar staat: *Onze ouders vonden ons noch oud noch wijs en mijn moeder bleef lang aarzelen.*

Waar aarzelde de moeder zo lang over?

Ze twijfelde ...

- A of de kinderen alleen thuis mochten blijven.
- B of de kinderen allerlei lekkers mochten pakken.
- C of de kinderen een detective mochten kijken.
- D of de kinderen mee mochten naar kennissen.

- 10 Lees regel 12 en 13.

Daar staat: *en vooral niet ... en denk erom dat ... en als ...*

Waarom heeft de schrijfster dit stukje tekst waarschijnlijk zo geschreven?

- A Omdat ze de lezer in de war wil brengen.
- B Omdat ze het verhaal een beetje wilde inkorten.
- C Omdat ze wil laten zien dat de moeder erg veel waarschuwt.
- D Omdat ze zelf niet zo veel voorbeelden wist te bedenken.

- 11 Lees regel 15 t/m 19.

Daar staat: *Gaius ging ... om vocht.*

Wat blijkt uit dit deel van de tekst over Gaius?

- A Hij is hebbelijk.
- B Hij is koppig.
- C Hij is ontevreden.
- D Hij is verwend.

Ga door op de volgende bladzijde.

1 Leuke trucjes om verhalen te schrijven

2 Kinderboekenschrijfster Victoria Farkas geeft deze zomer een korte zomercursus
3 verhalen schrijven voor kinderen. Wij stelden haar alvast een paar vragen.

4 *“Hoe goed moet je kunnen schrijven om aan de cursus deel te nemen?”*

5 “Als je op school taallessjes en dictees kunt maken, dan kun je schrijven en kun je
6 meedoen met de cursus.”

7 *“Hoe voorkom je eigenlijk dat je steeds ‘en toen’ schrijft?”*

8 “En toen kwam de olifant langs en toen blies hij het verhaaltje uit en toen vielen
9 alle dieren in slaap. Dat is een hele lange zin met heel veel en toenen. Je kunt er
10 ook drie korte zinnen van maken: Ineens was daar de olifant. Hij keek om zich heen
11 en blies het verhaaltje uit. Alle dieren vielen in slaap. Maar er zijn nog veel meer
12 leuke trucjes. Die leer je ook op de cursus.”

13 *“Welke kinderboekenschrijvers las je zelf graag?”*

14 “Thea Beckman en Roald Dahl behoorden toch wel tot mijn favorieten. Zodra ik
15 zakgeld had gekregen, rende ik naar de boekenwinkel om een nieuw boek te
16 kopen. Gelukkig kreeg ik op een gegeven moment een bibliotheekkaart, zodat ik
17 boeken kon lenen. In die tijd woonde ik zo ongeveer in de bibliotheek bij ons om de
18 hoek.”

19 *“Doe je zelf tijdens de cursus ook inspiratie op voor je eigen boeken?”*

20 “Nou en of! Ik kijk naar de kinderen, hoe ze zich bewegen, gedragen en met elkaar
21 omgaan. Ik praat met ze over wat zij leuk vinden, wat zij belangrijk vinden. Waar
22 ze mee bezig zijn en nog tienduizend andere vragen, zodat ik die kennis later in
23 één van mijn boeken kan gebruiken. Een gekke uitspraak bijvoorbeeld.”

12 Voor wie is de zomercursus van Victoria Farkas?

- A** voor ervaren kinderboekenschrijvers
- B** voor kinderen die van trucjes houden
- C** voor kinderen die verhalen willen leren schrijven
- D** voor volwassenen die schrijver willen worden

13 Hoe voorkom je volgens Victoria Farkas dat je steeds ‘en toen’ schrijft?

- A** door kortere zinnen te maken
- B** door langere zinnen te gebruiken
- C** door naar de cursus te gaan
- D** door veel verhalen te schrijven

- 14** Lees regel 13 t/m 18.
Daar staat: "*Welke kinderboekenschrijvers ... de hoek.*"

Welke zin vat dit stukje het **best** samen?

- A** Victoria Farkas kreeg telkens geld voor boeken.
- B** Victoria Farkas las vroeger veel kinderboeken.
- C** Victoria Farkas was een bekende schrijfster.
- D** Victoria Farkas woonde vlakbij de bibliotheek.

- 15** Lees 19 t/m 23.
Daar staat: "*Doe je ... uitspraak bijvoorbeeld.*"

Welke zin vat dit stukje het **best** samen?

- A** Kinderen maken gekke bewegingen.
- B** Kinderen vinden haar boeken te gek.
- C** Victoria Farkas krijgt goede ideeën door kinderen.
- D** Victoria Farkas leest veel teksten van kinderen.

- 16** Wat voor soort tekst is dit?

- A** een boekbespreking
- B** een interview
- C** een toneeltekst
- D** een verhaal

Ga door op de volgende bladzijde.

1 **De eerste skates**

2 Een Belgische instrumentmaker vond de inline-skate uit. In 1760 maakte deze
3 Josef Merlin skates met wielen achter elkaar. Het waren eigenlijk gewone
4 schaatsen waaronder hij twee ijzeren wielen had gemonteerd. Hij mocht zijn
5 uitvinding tonen op een gemaskerd bal in het koninklijk paleis in Engeland. Hij
6 zwierde sierlijk over de houten vloer en speelde er nog viool bij. Dat zijn uitvinding
7 niet helemaal perfect was, merkte Merlin toen hij tegen een spiegel stuitte. Hij
8 was vergeten om remmen aan te brengen en dus ...

9 Rond 1900 wilde de Amerikaanse ijshockeyer Ralph Beckstrom ook in de zomer
10 kunnen trainen. Ook hij bedacht een skate met wieltjes. Lange tijd hadden de
11 skates geen vaste schoen. Dat kwam pas met de rollerskates, die in de jaren zestig
12 en zeventig van de vorige eeuw erg populair waren.

13 In 1980 probeerden Amerikaanse ijshockeyspelers buiten te trainen op een soort
14 ijshockeyschoen met twee wielen en een simpele rem bij de neus van de schoen.

15 Halverwege de jaren tachtig maakte fabrikant Rollerblade in Amerika de eerste
16 echte inline-skate. Een plastic schoen met vier smalle kunststof wieltjes eronder en
17 een stopper bij de hak. Het werd een groot succes.

17 Waar gaat deze tekst **vooral** over?

- A over de geschiedenis van skates
- B over de populariteit van skates
- C over hoe skates gemaakt worden
- D over Josef Merlin en Ralph Beckstrom

18 Lees regel 3 en 4.

Daar staat: *Het waren eigenlijk gewone schaatsen waaronder hij twee ijzeren wielen had gemonteerd.*

Wat doet de schrijver in deze zin?

- A Hij geeft een uitleg.
- B Hij geeft een waarschuwing.
- C Hij geeft zijn conclusie.
- D Hij geeft zijn mening.

19 Lees regel 7 en 8.

Daar staat: *Hij was vergeten om remmen aan te brengen en dus ...*

Welke woorden passen het best op de puntjes achter *dus...*?

- A** brak de spiegel in stukken.
- B** remde hij met de stoppers.
- C** vond hij de inline-skate uit.
- D** werd zijn uitvinding een succes.

20 Hoe zal de tekst verder gaan?

- A** Alle mensen bedankten Ralph Beckstrom.
- B** Heel veel mensen kochten de inline-skates.
- C** Iedereen haalde meteen de stopper eraf.
- D** Ook Josef Merlin was erg enthousiast.

Einde van deze taak.

Primair en speciaal onderwijs

Cito Volgsysteem (LOVS)

Begrijpend lezen

Opgavenboekje Speciaal M7

Cito

Amsterdamseweg 13
Postbus 1034
6801 MG Arnhem
T (026) 352 11 11
F (026) 352 13 56
www.cito.nl

Klantenservice

T (026) 352 11 11
F (026) 352 13 35
klantenservice@cito.nl

Artikelnummer: 60767

Fotografie: Ron Steemers

© Cito B.V. Arnhem (2011) | 1e druk

